

opusti vneto agitacijo za Sokola, sicer se mu utegne pripetiti, da bo prav kmalu odfrčal tja, od koder je prifrčal!

Gočova. Pred nedavno je dobila naša kapelica nov govornček. Ob tej priliki smo tudi nabirali darove za smodnik. Toda glej spaka! Pobiranje smo poverili nekemu domačemu fantu, ki se je izkazal kot vnet Sokol. Z nabranimi darovi je odkuril ta ptič k svojim tovarišem v Ljubljano. Toda mi smo vkljub temu streljali za ubeglim sokolašem. Fantalin, ki nas je tako grdo opeharil, ima na svoji kosmati vesti še tudi več grdih pretefov. Taka je sokolska vzgoja!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Po dolgi, težki in mučni bolezni je dne 21. avgusta umrl v 33. letu svojega življenja naš vrl, plemenit in veren katoliški mladenič Ivan Jagrič. Od božje roke z veliko telesno in srčno lepoto obdarovan, je bil znan in visoko spoštovan čez meje svoje ožje domovine. Zraven velikih drugih vrlin je bil njemu lasten, uravnotežen, vedno zdrav in dostojen humor, zaradi česar ga je vse ljubilo, kar ga je spoznalo. Dasi pa od Boga tako obdarovan in od ljudi toliko spoštovan in ljubljen, se ni nikdar prevzel, temveč je ohranil vedno strah božji v svojem široko ponižnem srcu, ter vestno izpolnjeval božje in cerkvene zapovedi ter nam postal vzor, kako zamorejo telesne in duševne vrline, spremljene od svete vere osrečiti vsakega človeka. Izvanredno lep in veličasten je bil njegov pogreb; slovo ob njegovem odprtem grobu pa je bilo napojeno s tisočermi solzami. Dobremu mladeniču in vrlému sinu svete katoliške cerkve na bo lahka zemlja!

Marija Snežna. Dne 20. t. m. je imel narodni poslanec SLS gospod Rožkar po zgodnji sveti maši pri Mariji Snežni v gostilni Cencer zborovanje. Ker je tukajšnje ljudstvo rado vedno slišati iz ust narodnega poslanca o današnjih političnih, gospodarskih in koruptivnih razmerah kaj zanimivega, je bilo število udeležencev nepričakovano veliko. Siger se čita v časopisih mnogokaj zanimivega iz Beograda in še od dalje doli, da podirajo tam bajtice, na katerih mestih rastejo velikanske palače kakor gobe, da se delajo načrti za železnice po sistemu «pajek» (seveda doli v Srbiji, ne morča v Sloveniji) in da delajo neke višje šole za potreščke, v katerih bodo se le Slovenci in Hrvati vzgajali, in postanejo tako «sluga sem pokoran» onim, ki vihtijo že danes bič nad ubogimi prečani. Iz govora gospoda poslanca Rožkarja smo zvedeli nekaj o srečni bodočnosti, ko bomo Slovenci v državi Jugoslavije lahko tudi svoji gospodarji, ne pa samo hlapi. Seveda smo se na to tembolj prestrašeno vzdramili in stresli, ko je gospod poslanec povdral, da se tega ideala Slovencev vodi morda še trnjeva pot in da celo domačini Slovenci, demokratske in samostojne stranke izdajajo ta ideal, drago nam našo Slovenijo v roke centralistov. Mi smo pa tujim skoraj v celoti in taboru ene stranke, ki čmeta, delavca, uradnika in vsako bogo paro zastopa, ki zara še danes Slovenca in ki ima v svojem programu «Slovenec ostani na tvoji materni zemlji še nadalje Slovenec, sicer kot tak bodi tudi dober državljani, ako ti nudi država troje enakopravnost ter Slovenija postani avtonomni del». Ta ideal zastopa SLS. Ker skoraj vsak Slovenec pozna boj SLS in tudi pripozna, da le ta ga vodi na poti v avtonomno Slovenijo, smo mi torej kot Slovenci gospodu poslancu Rožkarju za njegov obisk in za njegov trud najhvaležnejši in mu tudi zagotovo, da ostanemo zvesti pristaši njegovega mišljenja ter da bomo skušali tudi one domačine o idealu avtonomne Slovenije prepričati, kateri še danes po zaslepljeni poti tavajo, na katero je bil marsikateri prijatelj prevarano zapeljan, a se je pred prepadom še pravčasno vzdramil in se na ravno pot zopet povrnil. S tem pa ni rečeno, da mi si nismo brati s Srbi, marveč mi tudi istega ljubimo in mu roko k spravi ponujamo, pač pa mi ne maramo današnjih voditeljev sovražne nam ideje avtonomne Slovenije, kočijažev, ki vodijo naš narod in naše gospodarstvo v prepad, koritarjev, kateri nimajo smisla za narodov nagor ter si od gladi in obupa lačne matere trubehe maste. Iščemo avtonomno Slovenijo pogumno vedno dalje, ne utrašimo se pri temu mnogobrojnih ovir in izrekamo stavnikom in vsakemu zidarju našo najlepšo hvalo, gospodu poslancu Rožkarju pa na svidenje! Zborovanje je mirno poteklo.

Marenberg. Društva v Dravski dolini se opozarjajo na prireditve podružnice Jugoslovanske Matice v Marenbergu v nedeljo, dne 8. oktobra 1922, ob 3. uri pop. v Brudermannovi dvorani v Marenbergu ter se naprošajo, da tega dne ne prirede nobene prireditve.

St. Janj pri Velenu. Tukajšnji č. g. zlatomašnik Mihael Strašek se tem potom prav pristržno zahvaljuje za premnogo mu došle čestitke k zlati maši ter se priporoča v molitev.

Topolšica. Ni še minulo pol leta, ko je naš občini županovo slabostojni gostilničar Ročnik. Ta ptiček je vrl dober skrbel za svoje občane. Koruza, ki je bila namenjena za ubožne občane, je seveda romala v malhe samostojnečev. Ob priliki prihodnjih volitev bomo temeljito obračunali s samostojnečev.

Gotovlje. «Človek obrača, Bog obrne». Ze dolgo smo se pripravljali, da bomo 11. avgusta t. l. slovesno obhajali zlati mašo velezaslužnega gospoda župnika Jakoba Zupaniča, kar pa nam ni bilo dano, ker je že pred letom umrl. Zato smo obhajali samo spomin s slovesno službo božjo za rajnega. Ob obilnem številu vernikov in pri okrašenem oltarju in ob grobu smo se spominjali pred letom umrlega pokojnika; v pondeljek pa smo opravili obletnico in libera pred lumbo z molitvami za rajnega. Priporoča se vsem obilnim njegovim znancem v blagohoten spomin. Nad njegovim grobom se bere napis:

Bil vzoren si dušni pastir
in skrben za ovčice svoje. —
Dodeli Bog večni Ti mir,
Svet' raj naj plačilo bo Tvoje.

Jurklošter. Lastnik tukajšnje graščine žid Henrik Falter, ki se je pa dal krstiti, ima oskrbnika z imenom Drobnič, ki je zelo trdosrčen človek. Ljudem ne dovoli, da bi smeli nabirati travo po gozdih. Neki najemnici je dovolil nabirati dračje. Nekega dne je poslal po njo, da pride na delo v graščino. Ko je pa revica tistega dne bila zadržana in ni mogla priti na delo, je oskrbnik takoj poslal logarja k ženic, ki ji je prepovedal nabiranje dračja v graščinskih gozdovih. Sedanjji lastnik graščine kakor tudi njegovi predniki, so pokupili od tukajšnjih kmetov 16 posestev. Vsa ta zemlja je sedaj že zasajena z gozdovi in drevjem, poslopa pa, v katerih so poprej stanovali kmečke rodine, pa razpadajo oziroma so že razpadla. Graščinsko posestvo meri sedaj nad 400 oralov večinoma gozdov. Agrarna reforma bo lije si?

Jurklošter. V naših hribovitih krajih nam je letošnja suša povzročila prav veliko škode. Ozimine se je namlatilo komaj za seme. Zrna je drobno kot kumna. Več kot polovica koruze je jalova, krompir droben kakor oreh, fižola pa sploh ne bo nič, edino sadje obeta dobro. Sena je bilo letos polovico manj kakor lani. Kdor še je redil kravico, jo bo moral vsled pomanjkanja krme prodati za slepo ceno. Mesarji ponujajo kmetom za živino kilogram žive teže po 14. kron, meso pa prodajajo po 52 kron. Nas ubogo kmetško ljudstvo pač tarejo vse nadloge!

Še nekaj iz gospodarstva.

J. Vezjak:

SUSENJE SADJA

ali kako bolje sadje razpečati.

Ni vse eno, ako nas Bog obdari s svojim blagoslovom sadne letine, a sadjerejci ne znajo, kako se sadje bolje proda, oziroma kako nam donša več dobička.

Sadna letina je letos precej ugodna, ter sadjarji pričakujejo nestrpnost, kako bodo lahko prodali toli željeni pridelek, ker vsak rabi novec za davek in še sto in sto drugih potrebščin, ki v sedanjem času stanejo ogromno denarja.

Zato pa treba gledati že sedaj in misliti, kako in kdaj bomo porabili, ozir. prodali sadje. Vsak sadjerejec bi moral dobro preudariti in preračunati že vnaprej, kako se mu bo sadje bolje izplačalo, kako se treba pripraviti, ako bi se sadje ne dalo v svežem stanju ugodno razpečati.

Ako je sadna letina obilna in to na daleč okrog, takrat sadjarji ne dosežejo tistih cen, ki bi odgovarjale istočasnim razmeram. Ravno to bo pa letos mogoče še marsikoga presenetilo ter spravilo sadjerejce v neprijeten položaj. Da pa mi povoljne cene dosežemo, je potrebno, da sadje v takšen stan spravimo, da ga je mogoče hraniti za taka leta, ko ni sadja — in to bi bilo sušenje. Suho sadje je trpežno, da lahko čakamo ugodnih cen, tudi pri razpečavanju ni nevarnosti.

Sadje v suhem stanju je tudi tečno, posebno pri domači uporabi, kar posebno povzdiga njega vrednost. Če pogledamo na trg, vidimo, da se suho sadje prodaja 1 kg po 28 do 32 K ali meterski stot po 2800 do 3200 K. — Zadnje sadno letino se je plačeval kilogram po 2 do 8 K ali meterski stot po 200 do 800 K.

Ako pri tem pomislimo, da da 100 kg svežega sadja 40 kg suhega, je treba torej za 100 kg suhega sadja 250 kg svežega sadja. Pri tem še pa moramo računati drva za sušenje, za 250 kg po 200 K. Ako vse to preračunamo in premislimo, se nam pokaže dobiček, ki presega dvali trikratno vrednost svežega sadja. Razlika med svežim in suhim sadjem nastane od 900 do 1800 K. Ako še odštejemo stroške pri stotu suhega sadja, kakor kurjač, vkladanje in izkladanje v sušilnici, pridemo do zaključka, da zgubimo sila veliko pri svežem sadju, ako ga za slepo ceno prodajamo.

Če pogledamo, koliko sadja se pridelava pri nas v Sloveniji, ki se proda kar tako v svežem stanju in to po nizkih cenah, nas mora to dejstvo navdati z veliko žalostjo. Težki milijoni gredo v izgubo, katere bi si sadjarji prihranili, ako bi sadje sušili. — Zatorej sadjerejci pozor!

Pri nas na trgu vidimo suho sadje le iz sosednih krajev, kakor iz Slavonije, Bosne in Srbije, a iz naših krajev je suhega sadja le redko najti. V bodoče je treba vso pozornost obrniti na to, da bomo sadno letino bolje izkoristili. Posušeno sadje nam prav veliko zaleže v domačem gospodinjstvu. Pred pol stoletjem je bilo v navadi, da je vsaka gospodinja došlemu gostu postregla s pokuhanim suhim sadjem ter so bili tudi delavci zadovoljni z jabolčnimi krlji. Kruh je bil tistokrat le kot prigrizek, vsak je raje segel po suhem sadju, prav posebno pa še otroci. Zato so pa bili ljudje bolj imoviti kakor dandanes, ker so bolj izkoriščali domače pridelke v lastno uporabo. Dandanes pa vsak vse za slepo ceno proda in za drago ceno kupuje, zato pa je res že na vseh koncih in krajih samo pomanjkanje in nezadovoljnost. Ako bodo sadjarji uvaževali sušenje sadja ter se otresli novodobnega duha ter složno in Bogu vdano izkoriščali od Boga podeljene dobrote, potem bo še le pravo blagostanje.

Kakor je bilo omenjeno pri konoplji v št. 19 «Slov. Gospodarja» z dne 11. maja 1922 o napravi sušilnic, ki so posebne važnosti za sušenje sadja, omenjam še sledeče: Kdor želi suho sadje, ki bo čislano po trgu, naj suši sveže, zdravo (ne piškavo) sadje takole: V sušilnici se najprej zakuri, da postane prostor za sušenje vroč. Med tem časom pa treba sadje za sušenje osnažiti, slive z lesenim klinec napikati, to je: napravi se po 3—5 vbodljajev v sad slive, jabolke in hruške, kar je debelih, se razreže na kosce in je treba peške in sredino iztrebiti. Tudi pečlje pri slivah in jabolkah je bolje, da se iztrebijo. Ko imamo sadje pripravljeno, se vloži v sušilnico, slive zgoraj in jabolka ter hruške spodaj. Kadar so pa jaboljka in hruške napol suhe, se preloži sadje v sušilnici obratno, to je: slive dol in jabolke in pa hruške navzgor, da se dobi boljši pridelek. Ako tako ravnamo pri sušenju in se še med sušenjem parkrat sadje shladi, dobimo pridelek, ki bo odgovarjal zahtevam, ki jih trg zahteva.

Omeniti še moram, da mora biti peč v sušilnici z vodom (cug), da vso vročino obdržimo v sušilnih prostorih. Na tak način rabi peč malo drv in vročina tem hitreje deluje. Ako je peč dobro narejena, se nam sadje posuši od 24 do 36 urah in vloži se lahko od 170 do 200 kg sadja naenkrat v sušilni prostor. Pri napravi dobre sušilnice ne smemo pozabiti oddušnik, to je: odprta luknja na stropu sušilnega prostora, da zamore sopara iz sadja uhajati ven in naš zato se hitreje suši.

Ako se ravna po zgoraj omenjenih navodilih, se prav lahko pride do boljših gmotnih sredstev. In letošnja sadna letina nam lahko prav lepe uspehe nudi. Za brezsadno letino si preskrbimo za družino zdrave in tečne jedi in z odprodajo lep skupiček za gospodarske potrebe.

Zatorej, sadjerejci, poprimite se sušenja sadja tem starih krščanskih navad, pa smemo z gotovostjo pričakovati boljše bodočnosti.

ENOLETNI TEČAJ NA DRŽAVNI KMETIJSKI SOLI V ST. JURJU OB JUZ. ŽEL.

začne početkom novembra t. l. in bode trajal do konca septembra prihodnjega leta. Razmeroma kratka učna doba ima namen omogočiti posestnikom, ki težko pogrešajo svoje sinove za dalje časa, da se slednji v stroki vendar dobro izvežbajo. V tem kratkem času se tudi ne odtujijo domačim razmeram.

Učenci so oskrbljeni na zavodu s stanovanjem in hrano, pa tudi perilo se jim snazi. Za to vse se plačuje po 200 dinarjev mesečno in sicer v polletnih obrokih naprej. Ako bode rastla draginja, se zna zvišati tudi ta oskrbnina. Solnino 10 dinarjev mesečno plačujejo samo učenci, ki so doma iz Slovenije.

Nekaj je tudi mest prostih polovico in cele oskrbnine. Ta se oddajajo le sinovom manj premožnih kmetov, ki so take podpore res potrebni in se zavežejo ostati zvesti kmetijskemu stanu na domačijah.

Pogoji za sprejem so:

1. Dovršeno 16. leto starosti, 2. dobro dovršena ljudska šola, 3. popolno telesno in duševno zdravje, 4. tesna krepka postava in brezhibnost značaja.

V prvi vrsti se upoštevajo sinovi kmetijskih staršev, posebno, če so se že doma bavili s kmetijstvom. Za sprejem naj se pošljejo prošnje najkasneje do 25. sept. podpisanimu ravnateljstvu. Prošnje morajo biti na lastnoročno pisane in kolkovane s 4 din., za rešitev se pa naj priloži kolek 10 din.

Priložiti se morajo tudi sledeče listine: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. npravstveno spričevalo, 5. zdravniško spričevalo, 6. reverz staršev ali varuha, v katerem se zavežejo redno plačevati vse nastale stroške, ter poravnati vsako prizadeto škodo in 7. iste, ki hočejo kot olajšavo glede oskrbnine tudi uradno potrjeno spričevalo o premoženjskih razmerah.

Obveznost plačevati vse razne stroške razen dovoljenega jim popusta na oskrbnini velja pa tudi za te, kakor tudi plačati polno oskrbnino za nazaj, ako dotični učenc izstopi brez tehtnega vzroka iz zavoda pred koncem tečaja ali če izgubi radi malomarnosti ugodnosti znižane oskrbnine.

Po predpisu za pol leta naprej plačane oskrbnine se ne vrnejo, če kateri učenc odide svojevoljno prej. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo. — Ravnateljstvo državne kmetijske šole v St. Jurju ob juž. žel.

Monopolna uprava in sol. Kakor znano, ima monopolna uprava z sedežem v Ljubljani v rokah razpečavanje jedilne soli za Slovenijo; to delo izvršuje žitni zavod v Ljubljani. Zastopstvo za Maribor in Prekmurje ima pa mariborska tvrdka Anton Tonejc in drug, ki bi glasom pogodbe morala imeti stalno zalogo 32 vagonov v Mariboru, v resnici so pa njihova skladišča navadno popolnoma prazna. Ze dalje časa prihajajo iz trgovskih krogov bridke pritožbe zaradi pomanjkanja soli. Dosedaj si je trgovstvo pomagalo na ta način, da je naročalo sol iz Zagreba, tam se je dobila fino blago iz državnega rudokopa, velika razlika med morsko debelo soljo, ki jo pririva žitni zavod iz Ljubljane v Maribor in katero blago naše ljudstvo ne prevzame rado. Kar naenkrat čitamo v Uradnem listu nazglas monopolne uprave za sol v Ljubljani, glasom katere je uvoz soli iz Hrvatske, kakor tudi iz drugih pokrajin v Sloveniji strogo prepovedan in da se bodo prestopki kaznovali kar najostreje. Akoravno ni nobenega zakona, ki bi prepovedoval uvoz soli iz ene pokrajine v drugo, je vprašanje, kaj se bo zgodilo z soljo, ki je bila že davna poprej kupljena na Hrvatskem ali drugih pokrajinah Jugoslavije, ki je tudi večinoma že plačana in katera je že precej časa na potu. Čuje se, da je finančna kontrola že nekaj dospelih vagonov zaplenila in je pričakovati, da bo zaplenila še ostale današnjih razmerah na železnicah si ne more pomagati, on ne ve, kje danes leži blago in mu tudi ni mogoče dirigirati nazaj vavone. Postopanje monopolne uprave je v tej zadevi naravnost čudno in smešno. Človek se mora začudeno vprašati, ali živimo v zedinjeni državi ali pa je Slovenija odtrgan del Jugoslavije, kajti centralizem ima prvo besedo v Jugoslaviji. Mnenja smo, ako monopolna uprava oziroma žitni zavod v Ljubljani ne stori svojo dolžnost in ne da občinstvu prepotrebne soli na razpolago, ima tudi tisto pravico, si blago nabaviti drugod in tukaj pride v prvi vrsti Hrvatsko v poštev, ki ima stotine in stotine vavone soli na razpolago, med tem ko vlada v Sloveniji največje pomanjkanje. Zahtevamo, da monopolna uprava napravi v tem oziru takoj red v Sloveniji, ter da naše konzumente vsaj s soljo zadostno založi, morebitne tozadevne prestopke kupcev pa za enkrat ne kaznuje, ker za to tudi ni nobene postavne podlage.

Gostilničarji se opozarjajo, da se jih uvrsti v «Vodnik po planinskih krajih» samo takrat, ako so inserenti ali vsaj odjemalci Planinskega koledarja. Drugi, planinstvu ne naklonjeni gostilničarji se kratkomalo izpuste, kar jim bo več škodovalo, kakor pa ako si kupijo koledar za leto 1922 za borih 21 kron, ki se ga dobi še pri založništvu v Mariboru, Krekova ulica 5.

Tudi za leto 1923 izide Planinski koledar. Tiskan bo na lepem belem papirju. Vslud visokih nabavnih stroškov se mora cena zvišati na 6 din., s poštnino 6.25 din. Upamo, da se vsled tega ne bo skrčil krog njega prijateljev, temveč da dobi še mnogo novih naročnikov. Koledar bo povečan z novimi potnimi omrežji ter vsebina po strokovnjakih temeljito popravljena in pomnožena.

NASIM INSERENTOM!

Na pismena vprašanja v inseratnih ali oglašnih zadevah odgovarja upravništvo lista le tedaj, ako je dotičnemu pismenemu vprašanju priložena znamka za odgovor.